

گزارش

موزه زنان ایران (ایراندخت) روایتی نو از نیمه پنهان جمعیت ایران

«موزه زنان ایران (ایراندخت)» طرحی است که می‌کوشد تاریخ، هویت، رنج‌ها، رؤیاه‌ها و نقش‌آفرینی زنان ایران‌زمین را در قالب یک بنای باشکوه تجربه‌محور و روایت‌محور بازآفرینی کند. این پروژه، مجموعه کاملی از مبانی نظری و پژوهش‌های تاریخی است که ایده‌پردازی و طرح‌های معماری و نقشه‌های اجرایی آن توسط علیرضا جباری‌زادگان به‌عنوان مدیر طراحی و طراح ارشد و بهار شکوهی و هانا اکیرونوژری به‌عنوان اعضای تیم طراحی، تدوین و ترسیم شده است؛ اثری که به گفته کارشناس، می‌تواند جای خالی یک موزه ملی را برای زنان ایران برای همیشه پر کند.

پدیدآورندگان این اثر، آن را به تمام زنان این سرزمین که همچون ستون‌های استوار، سقف تاریخ را بر دوش کشیده‌اند، در تارک‌ترین راهروها، چراج‌ معنا را برافروخته‌اند و همچون پنجره‌ای رو به فردا، نور را در زمانه خود جاری کرده‌اند، تقدیم کرده‌اند.

جباری‌زادگان می‌گوید: این موزه، آجر کوچکی است در بنای یادمانی از خاطرات، خطرات، رنج‌ها و رؤیاهای زنان ایران و ما تنها می‌خواهیم سهم فراموش‌شده آنان را در حافظه جمعی این سرزمین احیا کنیم.

جای خالی موزه زنان در ایران

مدیر طراحی پروژه تأکید می‌کند: زنان ایران فقط نیمی از جمعیت نیستند، بلکه نیمه قوی، مقاوم و ایستاده جامعه هستند. نیمه‌ای که بار تاریخ را بر دوش کشیده‌اند، اما سهمشان در روایت رسمی تاریخ، به اندازه رنج‌ها و نقش‌آفرینی‌هایشان دیده نشده و این موزه، تلاشی است برای بازگرداندن حقیقتی که سال‌هاست در سایه مانده، حقیقتی که می‌گوید اگر ایران ایستاده است، به خاطر زنانی است که ایستادگی را زندگی کرده‌اند.

جباری‌زادگان ادامه می‌دهد: در طول دهه‌ها و سده‌ها، زنان این سرزمین با ظلم‌های ساختاری، محدودیت‌های اجتماعی و نادیده‌گرفته‌شدن‌های تاریخی روبرو بوده‌اند، اما هرگز از حرکت بازنا ایستاده‌اند. ما در این موزه نمی‌خواهیم این زخم‌ها را پنهان کنیم، بلکه می‌خواهیم آنها را به رسمیت بشناسیم؛ چون این زخم‌ها بخشی از حافظه جمعی ماست. او جامعه‌ای که نیمه قوی خود را بینند، جامعه‌ای نیمه‌جان می‌داند و خاطرنشان می‌کند: موزه زنان فقط یک بنا نیست؛ اعتراض آرام اما عمیق فرهنگ به سال‌هایی است که زنان در حاشیه نگه داشته شدند. این موزه می‌خواهد بگوید زن ایرانی نه‌فقط قربانی تاریخ، بلکه سازنده تاریخ بوده است و هیچ آینده‌ای بدون زنان، آینده نیست.

معماری؛ بازخوانی ترک‌های تاریخ

بهار شکوهی، عضو تیم طراحی پروژه، درباره رویکرد طراحی می‌گوید: یک معمار در مواجهه با ویرانه‌ها نباید مطیعانه بازسازی کند، بلکه باید شجاعانه تضادها را بپذیرد و شکست‌های فراموش‌شده را آشکار کند و ما در ایراندخت، ترک‌های تاریخی را مرمت کردیم، بلکه آنها را به صحنه آوردیم تا ردپای زن ایرانی برجسته شود. هانا اکیرونوژری، دیگر عضو تیم طراحی نیز درباره هدف از طراحی این پروژه توضیح می‌دهد: هدف ما، خلق معماری‌ای بود که گذشته را نه برای نوستالژی، بلکه برای آیدنگان بازخوانی کند. هر زن، خود یک موزه زنده است و ما فقط فضا را فراهم کرده‌ایم تا این حقیقت دیده شود.

روایت زن ایرانی در تالارهای موزه

موزه ایراندخت، سفری است در تالارهای تودرتو که سیمای زن ایرانی را در آینه‌های گوناگون و در اشکال و فضول زیر بازنمایی می‌کند:
- تاریخ، اسطوره و شاهنامه (ازجمله روایت گردآفرید)
- بازنمایی زنان در نقاشی صوفی و قاجار
- زنان در عکاسی معاصر ایران
- تجربه زن ایرانی در پیوند سنت و مدرنیته
- لالایی‌ها و میراث شفاهی مادران

- نقش زنان در فلسفه، روان‌شناسی، مردم‌شناسی و هنرهای هفت‌گانه
- بازخوانی زن در تبلیغات، سینما، طراحی لباس و بسته‌بندی
- تحلیل‌های نشانه‌شناسانه و جامعه‌شناختی از «زن به‌مثابه دیگری»
- طراح ارشد موزه در توضیح کارکردهای این تالارها می‌گوید: هر تالار، بخشی از بدن، حافظه و تجربه زن ایرانی است؛ از تاب‌آوری تا سکوت، از رقص تا محدودیت و از مادرانگی تا مقاومت؛ فضاهایی که تجربه زنان را قابل لمس می‌کنند.

نقش مجوری استعاره‌ها در موزه

جباری‌زادگان می‌افزاید: در طراحی داخلی موزه، استعاره‌ها از نقش مجوری برخوردارند؛ ازجمله:

- پنجره‌های کشوده برای ترجمه زبان سکوت
- آینه‌های شکسته برای بازتاب نکته‌تکه‌تخریبه‌های زمانه
- تالار نگاه‌های تیز برای بازنمایی فشارهای اجتماعی
- فضای رقص و حرکت برای نمایش تابوهای تاریخی
- حلقه‌های ممنوعه برای روایت محدودیت‌های تحمیلی
- پوسته‌های شیشه‌ای برای تجربه‌های زیستی زنان
- اتاق لمس‌های ممنوعه برای بازنمایی جسمانی زن در فرهنگ ایرانی
- سایه‌های نخ‌به عنوان استعاره‌ای از حجاب و نقاب اجتماعی
- بهار شکوهی می‌گوید: معماری باید تجربه را هم بسازد، نه‌فقط فضا را و سا تلاش کرده‌ایم در این موزه، صدای خاموش زنان را به تجربه‌ای دیداری، شنیداری و لمسی تبدیل کنیم.
- هانا اکیرونوژری نیز اعتقاد دارد: موزه، خط پایان نیست، بلکه سرآغاز راهی تازه است. ما گذشته را برای امروز بازخوانی نمی‌کنیم؛ آن را برای فردایی روشن‌تر بازخوانش می‌کنیم.

در بخش نظری پروژه، موزه نه یک محل نمایش، بلکه نهادی زنده شامل مرکز پژوهشی و آموزشی، فضایی برای گفت‌وگو و بازاندیشی اجتماعی، بستری برای تبادل و تعامل فرهنگی، مجموعه‌ای میان‌رشته‌ای و کانون پیونده‌دهنده گذشته و آینده تعریف شده است.

سخن پایانی

«موزه زنان ایران (ایراندخت)» تنها یک پروژه معماری با یک طرح فرهنگی نیست، بلکه ضرورتی تاریخی است که سال‌ها جای خالی آن در پایتخت احساس می‌شد. این موزه می‌تواند تهران را صاحب یکی از مهم‌ترین و اثرگذارترین موزه‌های فرهنگی خاورمیانه کند؛ موزه‌ای که نه تنها حافظ میراث زنان ایران است، بلکه آینده‌ای تازه برای روایت زن ایرانی می‌سازد. اهمیت این موضوع در آن است که برای نخستین بار، نیمی از جامعه که ستون‌های پنهان تاریخ بوده‌اند، در مرکز روایت قرار می‌گیرند. این موزه می‌خواهد سکوت‌های طولانی را به صدا تبدیل کند، زخم‌های تاریخی را به آگاهی جمعی بدل کند و نقش زن ایرانی را که همواره در استقامت، مقاومت، آفرینش و پیشبرد جامعه پیشگام بوده است، در قالب یک نهاد رسمی، ماندگار و ملی ثبت کند.
«ایراندخت» نه‌فقط حافظ گذشته، بلکه خالق چشم‌اندازی نو برای آینده است؛ آینده‌ای که در آن، زن ایرانی نه در حاشیه، بلکه در متن تاریخ، فرهنگ و هویت این سرزمین دیده می‌شود. این موزه می‌تواند به نقطه عطفی در بازتعریف جایگاه زن در حافظه جمعی تبدیل شود و تهران را به یکی از مراکز مهم گفت‌وگو، پژوهش و بازاندیشی درباره زنان در جهان معاصر تبدیل کند.

گزارش «شرق» از موج جدید تشکیل پرونده و صدور احکام انضباطی در دانشگاه‌ها

از اخراج در شریف تا تعلیق در بهشتی

محمدحسین موسوی، فقط چهار روز از بازگشایی دوباره دانشگاه‌ها در اسفند ۱۴۰۴ پس از دو ماه تعطیلی گذشته بود که دانشجویان دانشگاه‌های مختلف با تماس‌ها و پیامک هایی از طرف دانشگاه مواجه شدند؛ پیام‌هایی که به آنها از تشکیل «پرونده انضباطی» خبر می‌داد. حالا اما در خرداد ۱۴۰۵، در روزهایی که تعطیلی دانشگاه‌ها به واسطه جنگ در حال رسیدن به سه ماه است، دانشگاه‌های مختلف شروع به پیگیری پرونده‌ها و تشکیل پرونده‌های انضباطی جدید کرده‌اند. احکام صادره کم‌سابقه است؛ در دانشگاه شریف پنج تا هفت دانشجو حکم اخراج گرفته‌اند و بیش از ۲۰ دانشجو یک تا سه ترم از تحصیل تعلیق شده‌اند، سامانه‌های آموزشی ۲۰ تا ۲۵ دانشجوی دانشگاه شهید بهشتی از دسترس‌شان خارج شده است، برای بیش از ۱۰۰ دانشجوی دانشگاه علم و صنعت پرونده انضباطی تشکیل شده و ۱۵۰ تا ۲۰۰ دانشجوی دانشگاه تهران در حال نوشتن دفاعیه‌های خود هستند. تشکیل و رسیدگی به این پرونده‌ها نیز با نقض گسترده اصول «شیوه‌نامه انضباطی» توسط دانشگاه‌ها همراه است. تا به حال وزارت علوم دراین‌باره اظهار نظری نکرده و تلاش‌های «شرق» برای گفت‌وگو با مسئولان این وزارتخانه و معاونان دانشجویی دانشگاه‌ها تاکنون نتیجه‌ای نداشته است.

دانشگاه شریف: ۱۷ اخراجی و ۲۰ ممنوعیت از تحصیل

«از حدود هفتم اسفندماه، موج تماس‌ها و احضارها در دانشگاه شریف شروع شد. با بچه‌ها تماس می‌گرفتند که برای جلسه تفهیم اتهام به کمیته انضباطی بیایند؛ روندی که بسیار سریع بود و گاهی جلسه تفهیم و صدور رای را در یک روز برگزار می‌کردند. حتی به دانشجویانی که در آن زمان تهران نبودند، فشار می‌آوردند که باید سریعاً خود را برسانند تا تکلیف پرونده‌شان روشن شود»، «محمد» دانشجوی دانشگاه «صنعتی شریف» است؛ دانشگاهی که حالا با تعداد زیادی دانشجو با پرونده انضباطی مواجه است: «در حال حاضر حدود ۲۵ تا ۳۰ پرونده مشخص وجود دارد، اما با احتساب مواردی که هنوز علنی نشده‌اند، برآورد ما عددی بین ۳۰۰ تا ۴۰۰ پرونده است. تا این لحظه حدود شش یا هفت حکم اخراج از سوی کمیته بدوی صادر شده و یکی بچه‌ها با احکام تعلیق یک تا سه ترم مواجه شده‌اند». به گفته او، اتهامات نیز متنوع‌اند: «اتهامات از موارد کلی مثل رعایت‌نکردن شئونات دانشجویی شروع می‌شود و به موارد سنگینی چون حمایت از مکاتب الحادی و برهم‌زدن نظم دانشگاه می‌رسد. اما بخش عجیب داستان، برخورد با فعالیت‌های فضای مجازی است؛ در حالی که پیش از این ادعا شده بود نجسست در فضای مجازی متوقف شده، حالا شاهدیم که سه نفر فقط به‌خاطر فعالیت در تلگرام و توئیتر حکم اخراج گرفته‌اند. جالب اینجاست که مصادق حکم یکی از آنها فقط عکس پروفایلش بوده و دیگری به‌خاطر پیامی در گروه خصوصی دانشکده‌ای دچار مشکل شده است». «محمد» می‌گوید جلسات کمیته، ترکیبی از تهدید و تدروی است: «ترکیب کمیته شامل استادانی است که حتی در خارج از دانشگاه به تدروی شهرت دارند. در جلسات، به‌جای بررسی مستندات، به اظهارات افرادی تحت عنوان مطلع استناد می‌شود، بدون اینکه فیلم یا عکسی به دانشجوی نشان داده شود. فراتر از آن، جلسات به نقفتیش عقاید شیبه است؛ از بچه‌ها درباره نظرات شخصی‌شان سؤال می‌کنند». این دانشجویان دانشگاه شریف می‌گوید برخلاف روایت گفته‌شده، دانشجویانی که در معرض احکام انضباطی قرار گرفته‌اند، وضعیت تحصیلی خوبی دارند: «برخلاف ادعای مسئولان که این بچه‌ها را دانشجویان ضعیف معرفی می‌کنند، بسیاری از کسانی که حکم اخراج یا تعلیق گرفته‌اند، جز نخبگان دانشگاه هستند؛ افرادی که دارای معدل‌های بالای ۱۸ هستند یا جز رتبه‌های برتر کارشناسی و رتبه‌های تک‌رقمی ارشد هستند».

اتهام‌سازی در دانشگاه شریف

«جاوید» دانشجوی دانشگاه «صنعتی شریف» است، او درباره نحوه احضارها و روند رسیدگی در کمیته انضباطی به «شرق» می‌گوید: «چهارشنبه ۹ اردیبهشت‌ماه بود که تشکیل جلسات تفهیم اتهام و صدور احکام در دانشگاه شروع شد. معمولاً احضارها به این شکل است که در ابتدای هر هفته برای روزهای سه‌شنبه و چهارشنبه دانشجویان تهرانی را به کمیته احضار می‌کنند و دانشجویان خوابگاهی را اجون می‌گویند نمی‌توانند اسکان بدهند، ابتدای هفته بعد به کمیته دعوت می‌کنند. در تماسی که می‌گیرند نیز هیچ‌گونه اطلاعاتی به دانشجوی درباره پرونده و علت انضباطی نمی‌دهند». اتهامات شامل موارد مختلفی می‌شود، مواردی که از قرار بخش زیادی از آنها حاصل تفسیر شیوه‌نامه است: «اتهام‌ها از مواد مختلفی می‌آید؛ مخصوصاً از ماده ۳۲ شیوه‌نامه انضباطی که مرتبط با جرایم رایانه‌ای است و ماده ۲۴ شیوه‌نامه انضباطی که ایجاد آشوب و بلوا در محیط دانشگاه است». معمولاً از بین این موارد، چند کلمه را برمی‌دارند و یک اتهام می‌سازند؛ چیزهایی مثل انتشار محتوای غیراخلاقی، فعالیت گسترده، جرم عمومی، ایجاد بلوا، یا حتی داشتن برنامه‌ریزی قبلی را هم کنار اتهام ساختگی می‌گذارند تا جرم سنگین‌تر شود، «جاوید» در ادامه به روند جلسات اشاره می‌کند: جلساتی که خیلی هم حقوقی و قانونی برگزار نمی‌شود؛ «نه مدرک درست‌وصحیبه‌ای نشان می‌دهند، نه بررسی واقعی انجام می‌شود. بعضی وقت‌ها در جلسه یک فیلم می‌گذارند تا دانشجو را تحت فشار قرار دهند، برای مثال فیلمی از یک تجمع نشان می‌دهند و می‌گویند اگر راست می‌گویی که این‌کار را نکردی، چرا پس آن روز به سمت این مکان در دانشگاه رفتی. گاهی هم طوری برخورد می‌کنند که انکار دارند به او درس اخلاق می‌دهند یا تحت فشارش می‌گذارند که چرا چنین چیزی گذاشتی. عملاً جلسه‌ها بیشتر حالت ارباب دارد تا رسیدگی قانونی. در جلسات کمیته انضباطی سؤالات عجیبی نیز پرسیده می‌شود: «در جلسات یکی از استادان حقوق دانشگاه تهران به‌عنوان عضو حقوقی حضور دارد و او علناً در عقاید شخصی دانشجویان کاوش می‌کند. برای مثال می‌پرسد نظر شما درباره فلان شخصیت چیست یا نظر شما درباره فلان واقعه چیست. این مدل سؤال‌ها اصلاً به پرونده ربط ندارد و فقط برای فشارآوردن است». این ترکیب به برای رسیدگی به پرونده‌ها در کمیته انضباطی چیده شده نیز همسو با چنین رویکردی است: «ترکیب کمیته خیلی مهم است، افرادی‌

گزارش «شرق» از موج جدید تشکیل پرونده و صدور احکام انضباطی در دانشگاه‌ها

از اخراج در شریف تا تعلیق در بهشتی

یک نفر

در حوضه موسوی، تهران

هم‌فکر و هم‌جهت‌اند. این ترکیب، به‌جای یک کمیته بی‌طرف، یک مجموعه یکدست ساخته است. این ساختار از زمان ریاست قبلی دانشگاه باقی مانده است».

دانشگاه شهید بهشتی: تعلیق حداقل ۲۰ دانشجو

«یوسف» دانشجوی دانشگاه شهید بهشتی است، او درباره موج محدودیت‌ها در این دانشگاه به «شرق» می‌گوید: «جلسه یا کمیته رسمی برگزار نشده است؛ ماجرا صرفاً با بسته‌شدن سامانه آموزشی (بهستان) آغاز شد. از حدود دوم اسفندماه پیامک‌هایی برای دانشجویان ارسال شد که در آنها صراحتاً قید شده بود شما مجاز به ورود به دانشگاه نیستید. عمده اتهاماتی که به دانشجویان احضارشده اعلام می‌شد، مواردی نظیر برهم‌زدن نظم عمومی دانشگاه، توهین به مقدسات و توهین به شعائر ایرانی-اسلامی بود». او می‌گوید که این محدودیت‌ها باعث شد دانشجویان در ابتدایی‌ترین امور تحصیلی خود مثل انتخاب واحد، حذف و اضافه و حتی ثبت نمرات میان‌ترم دچار مشکل جدی شوند: «در ابتدا حدود ۴۰ تا ۴۵ نفر برای پیگیری دعوت شده بودند که نزدیک به ۱۵ نفر از آنها به معاونت دانشجویی مراجعه کردند و با تعهد و حرف تواناستند از بسته‌شدن سامانه‌های آموزشی خود جلوگیری کنند. اما درحال حاضر سامانه برای حدود ۲۵ نفر به طور کامل بسته شده است که در میان آنها، سه تا چهار نفر از فعالان شورای صنفی دانشگاه هستند». «یوسف» می‌گوید دانشگاه، پرونده‌ها را در یک وضعیت مبهم قرار داده است: «از یک سو، معاونت دانشجویی اعلام کرده که تا زمان تکمیل پرونده‌ها هیچ اطلاع‌رسانی دقیقی انجام نمی‌دهد و از سوی دیگر، حراست می‌گوید دستورات مستقیم از سوی قوه قضائیه صادر شده است». سامانه‌های آموزشی خود او نیز از ۱۶ فروردین بود هیچ‌گونه ابلاغ رسمی، مسدود شده است: «پیگیری‌های ما از مسئولانی مثل رئیس حراست و معاون دانشجویی تاکنون نتیجه مشخصی نداشته است. در برخی موارد، حتی دسترسی دانشجویان به سامانه کلاس‌های مجازی نیز قطع شده که عملاً به معنای محرومیت کامل از تحصیل، بدون طی شدن فرآیند قانونی و انضباطی است».

دانشگاه تهران: تشکیل ۱۰۰ تا ۲۰۰ پرونده انضباطی

«ماجرای او هفته اول اردیبهشت شروع شد و به شکل موج‌وار و هتکتی ادامه پیدا کرد. در موج اول با تعداد کمی تماس گرفتند، اما در هفته‌ها بعد تعداد بیشتر شد؛ مثلاً در یک موج، حدود ۱۰ نفر به‌طور هم‌زمان تماس دریافت کردند و این روند همچنان نیز ادامه دارد و تاکنون برای حدود ۱۰۰ تا ۲۰۰ دانشجو پرونده تشکیل شده است». «ساره» دانشجو دانشگاه تهران است و براساس شنیده‌ها و پیگیری‌هایش می‌گوید تفهیم اتهام به دانشجویان توامان با فشار روانی و تهدید صورت می‌گیرد: «تماس‌ها همه‌اش همراه با تهدید است. روی نقاط ضعف شخصی بچه‌ها دست می‌گذارند و تهدید می‌کنند که ممکن است مشکلات آموزشی‌ای ممنوعیت ورود در آن هنوز احکامی درست کنند. مثلاً به دانشجویی که رتبه یک کنکور بوده، خیلی صریح گفتند اگر همکاری نکنی، ممکن است دیگر نتوانی وارد دانشگاه شوی». او درباره اتهاماتی که به دانشجویان منسوب شده می‌گوید: «اتهامات را صرفاً تلفنی می‌گویند و هیچ سندی هم نشان نمی‌دهند. محور اتهام‌ها، اقدام علیه نمادهای مذهبی و ملی، اخلال در برنامه‌های دانشگاه، ایجاد آشوب و بلوا و دادن شعارهای ساختارشکنانه است. مرجع اتهامات را نیز معاونت دانشجویی ادعا دارد فقط بر مبنای گزارش‌هایی است که از حراست دریافت کرده است. در این اتهامات نیز مشکلات و تراقتضای وجود دارد، برای مثال به خیلی از بچه‌ها گفتند پرونده شما مربوط به دوم اسفندماه است درحالی‌که دوم اسفندماه در دانشگاه اصلاً اتفاقی نیفتاده است». او می‌گوید تناقض و بی‌برنامگی حتی در روند اداری تشکیل پرونده‌ها نیز وجود دارد: «اولیل به دانشجویان می‌گفتند باید حتماً حضوری بیایید، اما بعداً حرفشان عوض شد و هفته‌ها منظرور ما فقط دانشجویان تهران و البرز است و برای بقیه، به‌ویژه بچه‌های شهرستان، فقط به‌صورت تلفنی و بدون هیچ‌گونه سندی تفهیم اتهام صورت گرفته و از آنها خواسته شده دفاعیه خود را ایمیل کنند». «سارا» می‌گوید که دانشگاه تأکید دارد به‌شکل غیابی حکمی صادر نخواهد شد، اما دانشجویان به این ادعا تردید دارند: «آنها مدعی‌اند تا وقتی دانشجویها به دانشگاه برنگردند یا خوابگاه‌ها باز نشوند، جلسه کمیته بدوی تشکیل نمی‌شود و حکم غیابی هم صادر نمی‌کنند. اما هیچ‌کس به این وعده‌ها اعتماد ندارد». در دانشگاه تهران برای اعضای «شورای صنفی دانشجویان» که در ماه‌های اخیر پیگیر کمیته‌ها و مطالبات دانشجویان بودند نیز پرونده تشکیل شده است: «برای دو نفر از بچه‌های شورای صنفی هم پرونده تشکیل داده‌اند؛ برای دو نفر از دبیران پیامک ممنوع‌الورودی فرستادند و بعد تماس گرفتند که دفاعیه را ایمیل کنید».

کمیته مجازی در دانشگاه تهران

«محمد» دانشجوی دانشگاه تهران است و در مدت اخیر

همراه با دوستانش پیگیر این پرونده‌ها بوده است: «تقریباً دو تا سه هفته است که این ماجرا شروع شده؛ البته هنوز هیچ جلسه کمیته بدوی به شکل رسمی تشکیل نشده و پرونده‌ها فعلاً در مرحله تفهیم اتهام قرار دارند. روند کار هم به این صورت است که برای دانشجویان ساکن تهران جلسات حضوری است، اما برای بچه‌های شهرستان تفهیم اتهام را به‌صورت تلفنی انجام داده‌اند و به برخی گفته‌اند که دفاعیات خود را از طریق ایمیل ارسال کنند؛ هرچند هنوز مشخص نیست که آیا قرار است حکم بدوی را هم به‌صورت غیرحضوری صادر کنند یا خیر». او می‌گوید فهرست اتهامات دانشجویان بسیار طولانی است: «اتهامات شامل موارد متعددی است؛ از جمله شرکت در اجتماعات غیرقانونی، ایجاد بلوا و آشوب در محیط دانشگاه، توهین به شعائر اسلامی یا ملی و اخلال و ایجاد وقفه در برنامه‌های جاری دانشگاه، در کنار اینها، عناوینی مثل توهین به مقدسات و برهم‌زدن نظم عمومی دانشگاه نیز به بچه‌ها نسبت داده شده است. اتهاماتی که بیشتر حول محور تجمعات و اتفاقات اخیر دانشگاه می‌چرخد». «محمد» از تناقضات اینشگاه می‌گوید: «ناهماهنگی و تناقض‌های عجیبی در اطلاع‌رسانی دیده می‌شود؛ مثلاً به تعدادی از بچه‌ها گفته شده بود که هفته بعد یا در تاریخ مشخصی مثل بیست‌وششم ماه پیش مراجعه کنند، اما بعداً یا جلسه تشکیل نشده یا اصلاً موضوع را تکذیب کرده‌اند. حتی معاون دانشجویی دانشگاه تا مدت‌ها تشکیل پرونده‌ها را تکذیب می‌کرد. درباره آمار هم هرچند تا حدی مردم در این باره آگاهی دارند، اما به‌خاطر نام برده می‌شود، اما هنوز هیچ عدد قطعی و نهایی‌ای کل افراد درگیر وجود ندارد». در زمسان ۱۴۰۴ کانال‌هایی در تلگرام ایجاد شدند که اتهاماتی که خود به آنها منتسب می‌دانستند منتشر می‌کردند و حلال همان اطلاعات بدون مرجع، تبدیل به پرونده انضباطی و علنی برای فشارهای روانی است: «حساسیت روی بچه‌هایی که عکسشان در کانال‌ها منتشر شده، به‌مراتب بیشتر است. برخورد‌ها در جلسات تفهیم اتهام اصلاً جنبه داری صرف ندارد».

«علم و صنعت»: تشکیل پرونده برای بیش از ۱۰۰ دانشجو

«قبل از عید در بهمن و اسفند ۱۴۰۴ کمیته انضباطی شروع به تشکیل پرونده و ابلاغ احکام انضباطی به شکل غیرحضوری برای حداقل صد دانشجو کرد. پرونده‌های تشکیل شده کاملاً اتفاقی و فاقد سند بود، برای مثال دانشجویی که چندماه قبل انصراف داده بود و اصلاً در دانشگاه نبود، با تماس کمیته انضباطی مواجه شد». «رضان» از دانشجویان دانشگاه «علم و صنعت» است؛ او می‌گوید در این دانشگاه چه قبل از عید چه حالا، جلسات کمیته انضباطی به‌صورت مجازی برگزار شده است: «به دانشجویان گفته بودند دفاعیات خود را ایمیل بزنید و هیچ جلسه حضوری‌ای چه برای تفهیم اتهام چه برای صدور حکم برگزار نشد. این موضوع مختلفاً در تناقض با شیوه‌نامه انضباطی است».

بی توجهی به قانون

شهریور سال ۱۴۰۳ تنها چندماه پس از روی کار آمدن دولت جدید بود که «شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه انضباطی دانشجویان» توسط وزارت علوم و وزارت بهداشت تغییر کرد؛ اقدامی که مورد اعتراض و مخالفت دانشجویان و احکام صادرشده نشان می‌دهد اما اصول مختلفی از شیوه‌نامه توسط کمیته‌های انضباطی در حال تصویب شدن است. اصل نقض‌شده اول «اصل برائت» است، طبق این اصل که چهارمین اصل از اصول حاکم بر رسیدگی در تخلفات دانشجویان است «هرگونه شک در احراز انتساب تخلف ارتکابی باید به نفع دانشجو تفسیر شود» و همین‌طور «دانشجو تا زمان اثبات تخلف و قطعیت حکم انضباطی، از تمام امتیازات دانشجویی برخوردار است»، اما بسته‌شدن سامانه‌های آموزشی دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی پیش از صدور هرگونه حکم، اعلام جرم علیه دانشجویان دانشگاه تهران به‌شکل تلفنی و بدون نشان‌دادن سند و همین‌طور احکام سنگین صادرشده در دانشگاه شریف در نبود ادله کافی و شفاف، نشان‌دهنده نقض این اصل است. اصل پنجم شیوه‌نامه یعنی «اصل بی‌طرفی» نیز از طریق تشکیل کمیته‌هایی یکدست با سمت و سویی مشخص توسط دانشگاه‌ها نقض شده است.

گزارش کامل را در سایت «شرق» بخوانید

از جامعه

آغاز غیرالگوری سلامت روان بالای ۱۸ساله‌ها

اسیستا؛ مدیر کل دفتر امور مشاوره و روانشناختی سازمان بهزیستی کشور با اعلام آغاز اجرای «طرح ملی سنجنش سلامت روان» ویژه عموم افراد بالای ۱۸ سال، از فراهم‌شدن امکان غیرالگوری رایگان اختلال استرس پس از سانحه ناشی از جنگ برای همه مردم خیرداد و گفت: «این طرح با هدف شناسایی زودهنگام آسیب‌های روانی پس از جنگ و ارائه خدمات حمایتی و مشاوره‌ای در سراسر کشور در حال اجراست».
ابراهیم غفاری توضیح داد: «یکی از مشکلات مهم در حوزه آسیب‌های روانی ناشی از جنگ، انتقال بین‌نسلی این اختلالات است؛ یعنی اگر فرد درمان نشود، این آسیب می‌تواند به فرزندان و نسل‌های بعد منتقل شود. به همین دلیل، مداخلات روانشناختی در این مرحله اهمیت بسیار زیادی دارد. از همین رو، اجرای این برنامه از ابتدای خردادماه آغاز و تا ۳۱ خرداد ادامه خواهد داشت، اما در صورت استقبال عمومی، احتمال تمدید آن برای چند روز دیگر نیز وجود دارد.» او بیان اینکه هدف اصلی این طرح، شناسایی زودهنگام و ناشی سریع در حوزه آسیب‌های روانی ناشی از جنگ است، افزود: «سازمان بهزیستی با اجرای این طرح به دنبال شناسایی افرادی است که در جنگ اخیر دچار اختلال استرس پس از سانحه شده‌اند؛ چراکه معمولاً غیرالگوری‌های پس‌اجنگ پس از گذشت مدتی انجام می‌شود، اما این‌بار برای نخستین‌بار در کشور، غیرالگوری و مداخله زودهنگام را در سطح ملی برای افراد ۱۸ سال به بالا اجرا می‌کنیم که اقدامی بسیار ارزشمند و ملی محسوب می‌شود. مدیر کل دفتر امور مشاوره و روانشناختی سازمان بهزیستی کشور افزود: «این طرح با همکاری سازمان نظام روان‌شناسی، انجمن روان‌شناسی ایران، وزارت ورزش و جوانان، کمیته امداد، بنیاد شهید و سایر دستگاه‌های مرتبط اجرا می‌شود و هماهنگی‌های لازم نیز با نهادهای مختلف از جمله آموزش

و پرورش برای ارائه خدمات و تقسیم‌کار صورت گرفته است».
غفاری درباره نحوه مشارکت مردم در این غیرالگوری توضیح داد: «لینک شرکت در طرح از طریق تبلیغات و تلاش داریم از طریق پیامک نیز اطلاع‌رسانی انجام شود که لینک ورود به آدرس https://www.behzisti.porsline.ir/PSY-Screen است».
غفاری ادامه داد: «در مرحله نخست، شرکت‌کنندگان به یک پرسش‌نامه ۹ سؤالی پاسخ می‌دهند. اگر نمره فرد در حد انتظار باشد، از فرآیند خارج می‌شود، اما افرادی که نمره متوسط و بالاتر کسب کنند، وارد مرحله دوم خواهند شد. در مرحله دوم، پرسش‌نامه‌ای ۲۰سؤالی برای سنجش اختلال استرس پس از سانحه در اختیار افراد قرار می‌گیرد و سامانه نیز هم‌زمان نتیجه اولیه را به فرد اعلام می‌کند». او گفت: «اگر فرد در سطح کم‌خطر قرار بگیرد، به‌اوتوصیه می‌شود در صورت نیاز از طریق خط ۱۴۸۰ مشاوره دریافت کند و ضرورتی برای مراجعه حضوری وجود ندارد. اگر در سطح متوسط باشد، بسته‌های آموزشی در اختیارش قرار می‌گیرد و در صورت تمایل می‌تواند با ثبت شماره تلفن همراه، در کلاس‌های آنلاین آموزشی شرکت کند. افرادی که در سطح پرخطر قرار بگیرند، می‌توانند در سامانه دریافت می‌کنند که در صورت تمایل می‌توانند شماره همراه خود را ثبت کنند تا از خدمات مراکز منتخب سازمان بهره‌مند شوند. البته اگر فرد نخواهد از خدمات سازمان استفاده کند، می‌تواند با اطلاع از وضعیت خود، به هر مرکز مشاوره‌ای که مدنظرش باشد مراجعه کند. افرادی که شماره تماس خود ثبت کنند، می‌توانند به شماره تماس خود شماره تلفن همراه، در کلاس‌های آنلاین آموزشی شرکت کنند. افرادی که در سطح پرخطر قرار بگیرند، می‌توانند در سامانه دریافت تخصصی هدایت و راهنمایی می‌شوند».

مدیر کل دفتر امور مشاوره و روانشناختی سازمان بهزیستی کشور با اشاره به اینکه این طرح صرفاً برسنجنش اختلال استرس پس از سانحه متمرکز است، تأکید کرد: «در این طرح سایر اختلالات روانشناختی مورد سنجنش قرار نمی‌گیرد و تمرکز فقط بر شناسایی PTSD است».

برآوردهای اولیه سازمان از میزان آسیب‌های روانی ناشی از جنگ نیز گفت: «پیش‌بینی می‌شود بیش از ۲۰ درصد افراد ممکن است دچار اختلال اضطراب پس از جنگ شوند. همچنین برآورد ما این است که حدود ۵۰ درصد افرادی که دچار آسیب شده‌اند، برای دریافت خدمات به سازمان مراجعه کنند یا درخواست خدمت داشته باشند. تمام تلاش ریاست سازمان و وزیر رفاه این است که خدمات مورد نیاز متقاضیان به‌صورت رایگان در اختیار قرار بگیرد».